

mi ejusque stipendii partem non mediocrem parsimonia conservare. Ad hæc nemo credat quam multæ sint per Galliam præfecturæ, ut sic dicam, urbanæ, quæ soli nobilitati committuntur, nam alii Provinciis, alii finibus, alii castellis & arcibus, alii vicis præficiuntur, ut interim nihil dicā de majoribus illis muneribus, quæ Principibus tantum tribui solent, cujusmodi sunt qui ipsorum lingua dicuntur Connestabuli, Marecalli, Ammiralli, & id genus alii, sed & annuam pecuniam, velut honorarium quoddam Reges liberalitate quadam elargiri solent in multos Nobiles, qui nulli sunt addicti ministerio. Hi appellantur eorum lingua Pensionarii. Satis igitur ex iis quæ diximus apparet ordinem equestre valde honeste & liberaliter in Galliis haberi, & recte quidem, nam & patriam ab hostibus defendunt, & natura fere cæteris antecellunt, & non solum ipsis, verum etiam majorum ipsorum meritis atque virtuti illud tribuitur.

Alter Ordo suas etiam habet commoditates non exiguas; ad hunc pertinent mercatores, qui eo faciunt majorem quæstum, quod tuto ipsis per Galliam proficisci ac negotiari licet, tum quod nobiles & mercaturam nullam exercent, & splendide fere ac sumptuose vestiuntur. Huic etiam oridini conveniunt ac fere tribuuntur quæsturæ & rationes nummaria, item præturæ, & quicquid adjurisdictione pertinet, quæ sane in re plurimum est honoris ac emolumenti. Sunt enim in hoc Regno Iuris administri Iudices, Advocati, causarum Procuratores, Scribæ, & id genus alii: multo plures mea quidem sententia, quam in reliquis omnibus Orbis Christiani Provinciis, quod per oportune illis accidit, qui relicta mercatura his rebus operam navare volunt. Et adeo quidem est fructuosus hic Ordo, ut Nobiles etiam invideant, quanquam certe dignitate atque splendore reliquis præstant. Et qui sunt alterius ordinis fere student ad hunc pervenire, ut postea dicturi sumus.

In tertio genere est Vulgus & promiscua Hominum multitudo, qui & agros colunt, & omnis generis artificia tractant. Ut autem hi vel nimia utantur libertate, vel admodum sint divites, vel in armis etiam exercitati, non est consultum. Nam quia conditionem servitutis oderunt omnes, & natura sua fortunas amplificare student, facile fit ut arma capiant, & potentiores opprimant, quod & in Galliis & in aliis locis non semel accidisse constat. Ut autem ejusmodi sint Ordines, ac veluti gradus in omni Republica necesse est. Quemadmodum in corpore humano videmus infirmiora & ignobiliora membra subministrare dignioribus. Neque tamen est quod hi suum statum deplorent ac indigne terant, quoniam & jus ipsis communicatur æquabiliter, & quam a majoribus acceperunt, ea utuntur libertate, & multis etiam Reip. ministeriis adhibentur, & sola virtute & industria & assiduitate possunt ad secundum ordinem emergere, quod secundo non licet, ut ad primum videlicet evadat, nisi Regis beneficio singulari, quod ille solet iis impartiri, qui aut jam fecerunt, aut pro Repub. videt posse aliquid facere egregie. Et prudenter quidem istud institutum est, primum ut ordo conservetur Equester, qui propter belli exercitium fere minuitur, & sumptus vix tolerat. Deinde ut homines tantis excitati præmiis virtute contendant, & ad supremum gradum eluctentur. Hac etiam spe confisi qui sunt plebei & infimi ordinis aspirant ad secundum, & cum in eo versati fuerint aliquandiu, ad primum. Itaque fit ut minus sit inter ipsos invidia ac malevolentia, quando vident meritis ac virtuti patefactam esse viam ad amplissimos